

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-282 /1747

Ankara

11 / 4 / 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulaştırma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 5/4/2001 tarihinde kararlaştırılan "Türk Sivil Havacılık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Yeni Kom.	
Dairesi Kom.	Borçluluk, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Yarış	16.4.2001-1/838
K. Md.	K.D.Bşk. [Signature]
B.Ş.K.M.	[Signature]

GENEL GEREKÇE

14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun ticari hava işletmelerinin tarife uygulamalarına ilişkin 25 inci maddesinin, Avrupa Birliği mevzuatına uyumu da göz önüne alınarak değiştirilmesi neticesinde, tüm ruhsat sahibi hava taşıyıcılarının ücret tarifelerini serbestçe belirlemeleri mümkün olacaktır. Bu çerçevede, THY ve diğer ticari hava taşıyıcılarının ücret tarifelerini ticari, mali ve ekonomik koşullara uygun olarak belirlemeleri ve yürürlüğe koymaları, bunun yanı sıra uçuş tarifelerinin belirlenmesinde Ulaştırma Bakanlığının onay yetkisi korunmakla birlikte, tarife değişikliklerinin daha kısa sürede uygulamaya konulabilmesi öngörülmüştür.

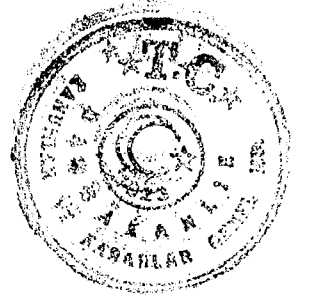
Bilindiği üzere, Türk Hava Yolları A.O. (THY) 22/8/1990 tarihli ve 90/822 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış, 30/1/1999 tarihli ve 90/05 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme stratejisi belirlenmiştir. Şirket hisselerinin % 51'inin blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi için Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Halen, Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı dışında, yolcu taşımacılığı yapmak üzere toplam dokuz özel havacılık kuruluşu Ulaştırma Bakanlığından işletme ruhsatı almıştır. Üç yeni havacılık kuruluşu da ön izin almış olup, ruhsat aşamasına gelmiştir.

2/4/2001 tarihli ve 24362 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'nin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik ile sektöre yeni şirketlerin girmesi kolaylaştırılmıştır. Sektöre girecek işletmecilerle işletmecisi sayısı daha da artacaktır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum da gözönüne alınarak, tüm ruhsat sahibi hava taşıyıcılarının, ücret tarifelerini günün değişen ve gelişen ekonomik ve ticari koşullarına uygun olarak ve mevzuat çerçevesinde serbestçe belirlemeleri gerekmektedir.

2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 25 inci maddesinde "Ruhsat sahibi; kur uygulamaları hariç olmak üzere uçuş ve ücret tarifelerini, Ulaştırma Bakanlığının onayını almadan ve asgari 15 gün önce üçüncü kişilere duyurmadan yürürlüğe koyamaz." hükmü yer almaktadır. Havacılığın tüm dünyada olduğu gibi pahalı ve kar marjı düşük bir sektör olması, ülkemizdeki birçok iç hat noktasında havayolu ile ulaşım potansiyelinin ve pazarın yetersiz olması ve bunların da ötesinde iç hat ücretlerinin onaylanmasının gerekliliği, özel havayolu şirketlerinin iç hat pazarına girmeleri konusunda caydırıcı bir etken olmakta ve rekabet ortamının oluşmasını engellemektedir. Ayrıca bu durum, dinamik bir sektörde faaliyet gösteren ve iç hat taşımalarında % 97 paya sahip olan THY'nin, petrol fiyatları gibi etkenler sebebiyle, maliyetteki ani değişiklikler karşısında ücret tarifelerini süratle ve yeterli oranda yeniden belirlemesini engellemekte ve uygulamaya koyma sürecindeki zaman kaybı, Şirketin zarara uğramasına neden olmaktadır. Bu nedenle, mevcut uygulama bugün için olduğu kadar, THY'nin özelleştirilme sürecinde ve sonrasında da çok önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

İç hatlarda ücret serbestisinin getirilmesi ile THY tarafından, iç hatlarda “farklı günlerde ve farklı saatlerde değişik ücret uygulaması” gibi ücret çeşitlendirmesine gidilerek etkin bir gelir yönetimi politikası oluşturulacaktır. THY’nca iç hatlarda ücretlerin aşırı artırılarak “mevcut hakim durumun kötüye kullanılması” şeklinde bir uygulamaya gidilmesi, Avrupa Birliği rekabet mevzuatıyla paralel, hatta daha ağır düzenlemeler öngören 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde cezai müeyyide ile yaptırım altına alınmıştır. Bu husus, 4054 sayılı Kanun ile kurulan Rekabet Kurumunun görev alanına girmektedir. Rekabet Kurumu, “hakim durumun kötüye kullanılması” halinde ihbar, şikayet ya da Sanayi ve Ticaret Bakanlığının talebi üzerine, ihlale son verme konusunda harekete geçebileceği gibi doğrudan da ihlale son verme konusunda yetkilidir. Bu nedenle, ücret tarifelerinin belirlenmesi ve uygulamaya konulması açısından uygulamada sorun yaratan ve süreci uzatan Ulaştırma Bakanlığının onay yetkisine ihtiyaç bulunmamaktadır.

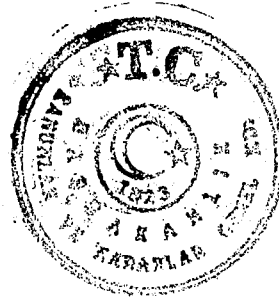
Ayrıca, 2920 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde yapılan değişiklikle, uçuş tarifelerinin de Ulaştırma Bakanlığınca onaylandıktan 7 gün sonra yürürlüğe girmesi öngörülerek, mevcut düzenlemede yer alan asgari 15 gün önceden üçüncü kişilere duyurma zorunluluğu kaldırılmaktadır.

3348 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle Ulaştırma Bakanlığı, hava sahasının düzenliliğini, hava trafiğinin ve uçuş yollarının güvenliğini sağlamakla görevli ve yetkili kılınmıştır.

Türkiye ile 82 ülke arasında yapılan ikili hava ulaştırması anlaşmaları çerçevesinde yurt dışından ülkemize 55 havayolu şirketi tarifeli sefer, yaz aylarında da yaklaşık 250 havayolu şirketi tarifesiz seferler yapmaktadır.

Ülkemizde hava trafiği yoğun olan İstanbul, Antalya, Ankara, İzmir, Dalaman ve Bodrum-Milas havaalanlarında yolcu ve uçak trafiğinin günün her saatine ve haftanın her gününe dengeli dağıtımı yapılarak, havaalanlarının en verimli şekilde kullanılması amacıyla, 3348 sayılı Kanunun verdiği yetki çerçevesinde yerli ve yabancı havayolu taşıyıcılarının uçuş tarifelerinin Ulaştırma Bakanlığınca onaylanması gerekmektedir. Bu itibarla, uçuş tarifelerinin Ulaştırma Bakanlığının onayında kalmasına, kamu hizmeti gerekleri ve Bakanlığın görev ve yetkileri kapsamında gerek görülmüştür.

Tasarı, bu amaçlarla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, ruhsat sahibinin, ücret tarifeleri ile birlikte uygulama tarihini ticari, mali ve ekonomik koşullara uygun olarak belirlemesi ve yürürlüğe koymadan 3 gün önce üçüncü kişilere duyurması öngörülmekte, ayrıca uçuş tarifelerinin de, ruhsat sahibi tarafından belirlenerek Ulaştırma Bakanlığınca onaylandıktan 7 gün sonra yürürlüğe girmesi hükme bağlanmaktadır.

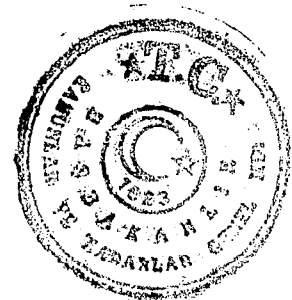
Bilindiği gibi, havacılık, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de pahalı ve kar marjı düşük bir sektördür ve ülkemizdeki birçok iç hat noktasında havayolu ile ulaşım potansiyelinin ve pazarın yetersiz olması ve bunların da ötesinde iç hat ücretlerinin onaylanmasının gerekliliği, özel havayolu şirketlerinin iç hat pazarına girmeleri konusunda caydırıcı bir etken olmakta ve rekabet ortamının oluşmasını engellemektedir. Ayrıca bu durum, dinamik bir sektörde faaliyet gösteren ve iç hat taşımalarında % 97 paya sahip olan THY'nin, ücret tarifelerini maliyetteki ani değişiklikler karşısında süratle ve yeterli oranda yeniden belirlemesini engellemekte ve karar alma ve uygulama sürecindeki zaman kaybı Şirketin zarara uğramasına yol açmaktadır. Bu nedenle, mevcut uygulama bugün için olduğu kadar, THY'nin özelleştirme sürecinde ve sonrasında da çok önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Yeni düzenleme neticesinde, karar alma ve uygulama prosedüründeki gecikmeler ve aksamalar ortadan kaldırılarak, THY ve diğer ticari hava taşıyıcılarının tarifelerini ticari, mali ve ekonomik koşullara uygun olarak belirlemeleri ve yürürlüğe koymaları sağlanmaktadır. İç hatlarda ücret serbestisinin getirilmesi ile THY, iç hatlarda "farklı günlerde ve farklı saatlerde değişik ücret uygulaması" gibi ücret çeşitlendirmesine giderek etkin bir gelir yönetimi politikası oluşturacaktır. THY tarafından iç hatlarda ücretlerin aşırı artırılarak "mevcut hakim durumun kötüye kullanılması" şeklinde bir uygulamaya gidilmesi, Avrupa Birliği rekabet mevzuatıyla, hatta daha ağır düzenlemeler öngören 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde esasen cezai müeyyide ile yaptırım altına alınmıştır. 4054 sayılı Kanun çerçevesinde Rekabet Kurumu, "hakim durumun kötüye kullanılması" halinde ihbar, şikayet ya da Sanayi ve Ticaret Bakanlığının talebi üzerine, ihlale son verme konusunda harekete geçebileceği gibi doğrudan da ihlale son verme konusunda yetkilidir.

İkinci fıkra ile getirilen düzenleme neticesinde ise, mevcut düzenlemede yer alan asgari 15 gün önceden üçüncü kişilere duyurma zorunluluğu kaldırılarak, uçuş tarifelerinin Ulaştırma Bakanlığınca onaylandıktan 7 gün sonra yürürlüğe girmesi öngörülmektedir. Bu şekilde, hava trafiğinin herhangi bir olumsuzluğa meydan verilmeden düzenli ve güvenli bir şekilde planlanabilmesi ve uygulanabilmesi için uçuş tarifelerinin Ulaştırma Bakanlığınca onaylandıktan sonra uygulanması hükmü de korunmuştur. Böylece, hem havayolu işletmecilerinin hem de havaalanı işletmesinin gerekli tedbirleri zamanında ve güvenli bir şekilde alması sağlanacaktır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

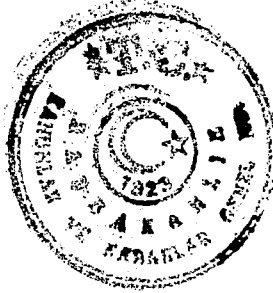

TÜRK SİVİL HAVACILIK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Madde 1- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 25- Ruhsat sahibi, ücret tarifeleri ile birlikte uygulama tarihini ticari, mali ve ekonomik koşullara uygun olarak belirler ve yürürlüğe koymadan 3 gün önce üçüncü kişilere duyurur.

Uçuş tarifeleri, ruhsat sahibi tarafından belirlenir ve Ulaştırma Bakanlığınca onaylandıktan 7 gün sonra yürürlüğe girer.”

T/ 177

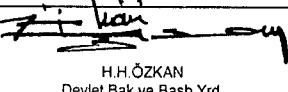
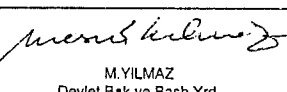
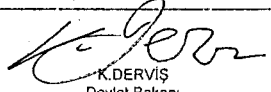
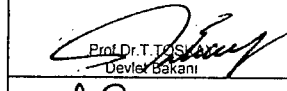
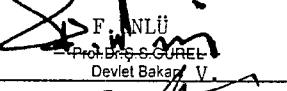
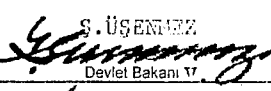
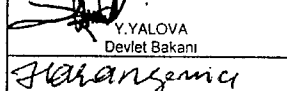
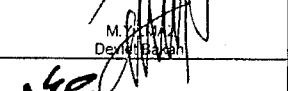
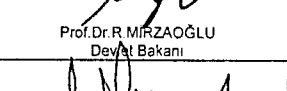
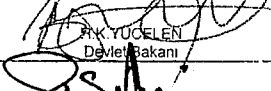
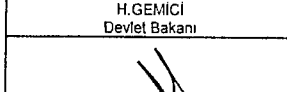
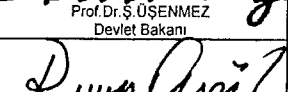
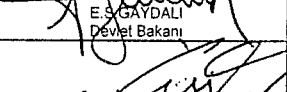
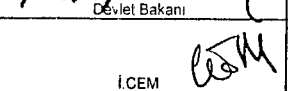
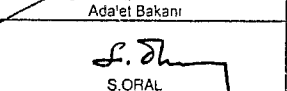
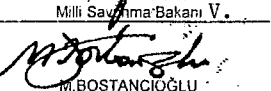
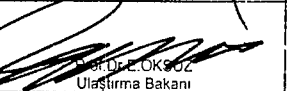
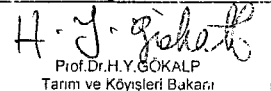
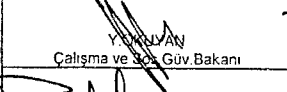
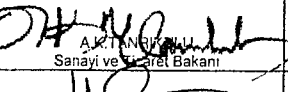
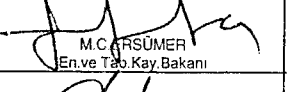
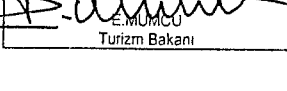
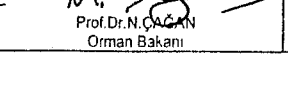
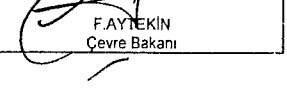
Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 K. DERİŞ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. TOŞ Devlet Bakanı	 M. KECECİ Devlet Bakanı	 F. İNLÜ Devlet Bakanı V.	 S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı V.
 Y. YALOVA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. MIRZAOĞLU Devlet Bakanı	 R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 F. İNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. C. AY Devlet Bakanı	 R. ONAL Devlet Bakanı	 S. TURK Adalet Bakanı	 C. KARAKOÇ Millî Savunma Bakanı V.
 S. TANTAN İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIĞLU Millî Eğitim Bakanı
 K. A. DİN Bayındırlık ve İşleri Bakanı	 H. D. OKSÜZ Sokaklar Bakanı	 M. D. OKSÜZ Ulaştırma Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÖKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
 Y. KURBAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 A. K. N. N. N. Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. C. ARSÜMER Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı
 E. MUMCU Turizm Bakanı	 Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı	

Dosya No.

101- 282

471